

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Községeknek és néptanítóknak egész évre 4 frt.

Bérmentlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

A nyílt-térben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Hetilap, főtekintettel e megye szellemi és anyagi érdekeire.

Hirdetési díj:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 50 „ 1 1/2 „
„ 50 „ 1 „

Kiemelt, diszkrét s körzettel ellátott hirdeményekért tértéérték szerint, minden centiméter után 3 kr. számítottatik.

Hirdetések a „Zemplén” nyomdájában vétetnek föl, s vidékről is oda intézendők.

8670.

Zemplénmegye alispánjától.

Elnöki körlevél.

A n. m. B. ü. miniszterium a f. hó 18-án kelt 47511. sz. k. intézményével nem hagyván helyben megyénk m. hó 28-án folyt. tartott közgyűlésében ^{262.}/_{5619.} sz. alatt hozott határozatát — a mennyiben az a közegészségi körök csoportosítására vonatkozik, s ezeknek újabb, a törvény betűszerinti rendelkezésének megfelelő megállapítását rendelve el; tisztelettel kérem fel az állandó választmány összes t. tagjait, hogy egy e végett tartandó ülésre, S.-a.-Ujhelyben, a megyeházában j. novemberhó 11-ik napjának d. e. 9 órájára megjelenni sziveskedjenek.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1876. évi októberhó 27-én.

MATOLAY ETELE,
alispán.

Elvek a kommunizmus s szocializmus köréből.

[Folytatás.]

A szocialisták s kommunisták minden bajnak forrását az egyéni tulajdonban; a tőke uralmában, az egyedáruságban s szabad versenyben vélik feltalálni.

A comm. s szocialistikus írók minden rossznak okát, mely annyi millió embert inségre, nyomorteljes életre kárhoztat a társasági viszonyok-

ban, különösen a birtok egyenlőtlenségében az abban vélik feltalálni, hogy némely ember temérdek javat bir, mások pedig minden birtok nélkül vannak. A kommunisták szerint a magántulajdon nem egyéb, mint a „rablásnak látszólagos törvényes formája“, mely azáltal, hogy az egyes birtokába keríti, az összes kizárja annak élvezetéből. A polgárosulás fejlődési fokán ily különbözet nem volt, a szegénység s nyomor mindenkinek része volt. Ekkor általános egyenlőség uralkodott, de melyet a munka megosztása által, a gazdagság s szegénység között kifejlődő sajátos viszony zavart meg. A szegények a gazdagabbaktól függésbe jöttek, s egyenlőtlenség állott be. Ennek következtése volt az szerintök, hogy a munkás osztály nyomorba jutott, annyira, hogy reménye is alig lehet a kétségbeesztő állapotból kiemelkedésre. Nincs vagyona, hogy magának ismereteket szerezzon, nincs tőkéje, hogy üzletet nyithasson. Sőt, hogy éhen ne vesszen, oly munkához is kell fordulnia, mely neki élvezetet nem szerez; a gépek melletti 12—14 órai küzdelem eltompítja, testi-
leg erőtlenné teszi.

A kommunisták apostolai ugyanazért indítványozzák a magán tulajdon eltörlését, s ezen az alapon akarják átalakítani a társadalmat.

A magán tulajdonnal összefüggésben van az örökségi jog is; ez a legnagyobb nyomor feje. Nem engedhető meg szerintök az, hogy némely ember dolog s munka nélkül oly vagyonhoz jut, melynek következtében henyélve, életét gyönyörközt töltheti el. Véleményök, hogy a tulajdon nem a nem dolgozók, hanem a munkálkodók lehessen.

Főtámadásaikat a szocialisták még a tőke

tulhatalmaskodása ellen intézik, melyek a munkást kik egyedül birnak joggal, elnyomják. Ez osztja a társadalmat két ellenséges táborra. A tőke az ember szellemi s anyagi emelésére szükséges. Tőke nélkül a legkisebb munka sem létesíthető.

Kétségtelen, hogy a tőke összehalmozódott, s a nagy tőke birtokosokkal szemben támadt egy osztály, mely azt nélkülözi. Az érdekek összeütkezése mozgalmat idézett elő, melynek eredménye az volt, hogy a tőke a munka erőt, maga alá veté.

Minden socz. s communisticus író törekvése az, hogy e viszony megváltoztattassék, s hogy a tőke tulsulya meglegyen semmisítve, s a munkás osztály rabszolgai állásából ki legyen emelve. — Gondolkodtak sokféleképen, miképen lehetne, a tőke, munka szétágazó érdekeit úgy egyesíteni, hogy azok egy közös célra működjenek. Megpendítették az egyén megszüntetését is (Baben), de ezzel semmi általános célt nem lehetne kivinni, mert ez feláldozná a családi kapcsolatot, az erkölcsiséget.

A socz. szerint az ipari életrend nem egyéb, mint folytonos ellenmondások, visszaélések halmaza, melyek folytonosan fejlődnek s egymásra kölcsönösen hatnak. Eredménye ez összeütközéseknek a látszólagos gazdagság mellett a valódi szegénység s az elégtelenségi mozgalmak. A gépek behozatala nem egyenlítő ki az egyenlőtlenséget, sőt még inkább függésbe hozá egymástól az osztályokat. — Az államhatalom által a monopolistákra vetett nagy vámdíj s adó, mely a munkás osztálynak, a hatalmasok elleni védelését czélozva, eredményre nem vezetett, mert az adók

TÁRCZA.

Betyár időkől.

— Költői elbeszélés. —

Irta: Borúth Elemér.

VII.

Kit bekötött szemmel
Valamely nagy mélység szélére vezetnek,
Bizton fog megállni,
Mig nem fogja látni
Veszedelemes voltát a nehéz helyzetnek.
De ha leoldjátok
A fátyolt szeméről, hiába mondjátok:
„Nem kell megijedni!“
A mélységnek vonzó hatalmánál fogva
Alá fog az esni.

S a ki előtt ujság
Az ó-szövegségnek egy régi meséje;
Vagy hinni nem tudná:
Hogy vált sóbálványnya
Istenfélő Lóth és jámbor felesége;
Látta vón' mivé lett
Hallatára Túri, Zöld Marczy nevének,
Valószínűségét nem vonná kétségbe
Soha e mesének.

„Hát Túri uram jó barátja még
A komiszáros és a kapitány?!
En azt hiszem: jobb barátja tán
Zöld Marczy, e hitvány söpredék!
E haramia... akinek zsebét
Ha megmotóznák — szegyen ugy-e bár? —
Nem találnának benne most annyit

Mennyit egy koldus a perselybe tesz...
Temetésén a pap még se' lesz...
Csak halálán... lábtan megy a sirba...
Hát hiába így van ez megírva!?

„Nincs egy krajczárja... pedig hát ugy-e:
Túri uramnak tömve a zsebe?!
Kell az ördögnek!.. Látja ahelyett;
Hogy megfejném itt, mint egy tehenet,
Még hizlalni akarom máját,
Férhez adni jól a leányát.
Egy oly fiúhoz, aki bár szegény,
De egykor még nagy ur is lehet!..
Mert tudom, hogy tanult eleget.
És még tanulhat... még csak reggelén
Van az életnek, nem ugy mint ez ur,
Kinél elhúzták régen a delet,
S napja maholnap már lealkonyul.“

Sápadtan, mint egy darab gomolya,
És reszketve, mint egy téli cigány;
Lesütött fővel mint egy fogoly, a
Kemény ítélet hallása után,
Állott Túri az asztal szögletén...
S a még mindig mulató fiúk,
Egyet kivéve, nem is gondolák:
Hogy addig itt egy nagy élet-regény
Szövése mennyi kinos gondot ad
Két főnek?! igen; mert a völegény
Ő már magában lemondott szegény.
És minden gondja az volt egyedül:
Hogy ép bőrrel miképp menekül...
De be is vallá nyíltan legott:
Hogy bizon ő már ütött, kopott,
És mintsem, hogy baj legyen miatta,
Írásban is, hogy ha kell, kiadja,
S meg esküszik akár egy ököltre:
Hogy a lányról leköszön örökre....

Torka kerekét Marczy ez alatt
— A csaplárné ép akkor hozá —
Bakatorral megolajozá...
S pipára gyujtva, a szófonalat
Ismét fölvevén, — eképp folytatá:

„Ugy ugy öreg úr!... itt már nem segít,
Nem még maga az imádság sem.
Okosabb dolog: adja meg magát,
A szijmadzagot mit huzza velem?!
Azért még egyszer megnyomom a szót.
Hogy oldva lássam végkép a csomót.
Mert tudja meg! ha ég föld összevész,
Ha a pokolnak ezer ördöge
Az ég ugyanannyi angyalával
Jön segítségére Túri Pálnak,
A lány e fiu felesége lesz!
S ha nem ugy volna?!... akkor fuss világ,
A merre a két szeméd belát!...
Azt ne gondolja: hogy tán megölöm?
A halál még nem nagy fájdalom...
Több annál egy túsúrás is... több,
Ha nem kíséri semmi szájalom!
Nem ölöm meg, de ellopom a lányt!
S lakodalmat én csapok vele!...
Milyen derék lesz, ha majd a világ
Beszélni fogja uton, utfelen:
Hogy Túri Pálnak Marczy a veje!
Marczy?... csak enyit?... többet is talán,
A „Zöld“-et is még hozzá teszi ám!...
S ha majd „ég és föld közt lesz lakása.“
„Ha a zúgó szél szerint bokázza“
„Ha megful majd a hóhér madzagán“...
„Ha ott felejtik véletlen a fán“...
„Ha békötik, zsákja száját,“ s végül
„Eltemetik majd szemfedő nélkül.“
Marad, legalább apja, s özvegye,
Ki a koszorút sirjára tegye!...

előbb-utóbb a népre estek vissza, s így a szegénység még nagyobb lett.

A társadalom végre a szabad kereskedelemben keresett menedéket. De ez szintén kárt idéz elő, mert a védvám hirdető a szabadkereskedést követőkkel harcra keverednek, s az egyik félnek bukni kell.

A szabadkereskedést illetőleg elismerik, hogy az a fennálló korlátok eltávolításával, a termelést, így az emberi élvezetek szaporodását előmozdította, szabadságot adott mindenkinek bármely iparág munkálására, a korlátlan adásvevésre, de másrésztől kárhoztatják azért, mert lehetővé téve a birtoknak egy kézbe való összerolódását, vagy annak szerfeletti eldarabolását, s a tőkének egyedűrságát. Pedig az egyedűrságnak eredménye szerintök az, hogy a kisebb tőkepenzesek minden igyekezetét meghiusítja s működését hatástalanná teszi. Innem ered a javak összpontosítása, s ezzel szemben a tömeges szegénység s a függésnek azon neme, mely van a tőkepenzesek s a munkások között.

Miképen lehessen a divergáló érdekeket oly szerencsésen egyesíteni, hogy a társadalmi összhang tökéletes legyen, erre nézve különféle képen gondolkodtak. A comm. és socz. írók szerint ez nem részletes reformoktól, nem politikai változásoktól, hanem az egész társadalom átalakításától várható.

A társadalmi összhang megvalósításához (Fourier szerint) a személyek függetlensége kívánatos; ehhez pedig gazdagság s vagyonosság kívánatik. Ez a társadalom felforgatásával talán lehetséges volna, de ekkor sem vezetne célhoz, mert dologtalan sereg mindig akad, melynek fentartására óriási összeg kívánatik. Megróvja a *laissez faire*, *laissez passer* féle elv életbeléptetését, mert alkalmazása által társadalmunk egy nagy csataterv, melyben a gyenge az erős által kiszákmányoltatik. Másként állana a viszony igaz akkor, ha a szegény munkás hajlamaival megegyezőleg dolgozhatna, melyet jelenleg nem tehet.

(Vége köv.)

HÉTRŐL-HÉTRE.

(Hír és vegyes rovat.)

A magyar lótenyésztés érdekében mult na-

Ugy bizon! akkor én leszek a vő!...
Kinek hurokján anyi ló akadt,
És meg nem menté ember meg lakát,
Ha az oltáron fog is lakni ő,
Enyim lesz egy éjszaka alatt...
És ha másképen nem lehetne? — hát
Elviszem a templomot magát!...

Több szavam nincsen Túri Pál uram!
Én miattam már most el mehet!
Most már én szólok kocsisának: hogy
Fogjon be, mert elesteledett...
S azzal, — szürét feloldalra vetvén —
Ment kifelé, füttyörészve hetykén.

* * *

Földhöz szegezve állt még Túri Pál
Azután is, hogy zárult a kilincs.
S mint akinek már akarata nincs,
Fásult bambaság ült tekintetén,
A mely mindenben nyugpontot talál...
Töprengő lelkét elfogá a kétely.
Ott járt az, ott — bolyongva az álom
És a valóság közti határon...
S ha föllélegzett,
Oly nehéz volt e lélegzet-vétel!...
A félhomályban uszó dal és lárma,
A testi mint lelki nagy zsibbadásra
Ébresztőleg már alig hatott...
Fátyolos szeme alig látta meg:
Hogy felé most egy alak közeleg,
Alig látta e sápadt alakot...
Az ifju volt, ... ki lágy érintéssel,
Kinos álmából így ébreszté fel:

„Uram!.. bocsánat!.. Ez és ez vagyok...
Jogvégzett ember a főiskolán,
Remegő hangom elárulja tán:
Hogy az imént itt lefolyt jelenet
Én reám is mennyire hatott!
Hisz fülem mindent kihallgatott.

pokban értekeztet tartatott Wenckheim B. báró elnökléte alatt. Az értekeztet azon nézetnek adott kifejezést, hogy a Kisbérten tenyésztett anyagot az országos tenyésztésnek kell megtartani. A „K. N.”-ben egy gazda azt indítványozza, hogy mondassék ki, hogy a pályáról lelépett telivér ménekre az államlannak vagy magyar tenyésztőknek négy évig elővételi joga legyen, oly kötelezettséggel, hogy a ménnek Magyarországon kell maradni, s csak az így meg nem vett lovak adassanak el külföldre.

A hagyatékok ügyében a belügyminiszter elrendelte, hogy a megyei hatóságok erőlyesen oda törekedjenek, miként a községi előljáróságok a bíróság s közjegyzők ebbseli megkereséseinek gyorsan tegyenek eleget, hogy ezek a hagyatékok tárgyalását mielőbb befejezhessék. — Mindenestre dícsérendő, s elismeréssel tartozunk a belügyminiszterium erőlyének; de miért tétetik bünbakká a községi előljáróság, s miért tud megteremni az erőlyes rendelet, mihelyest másnál találtatik a hiba, miért nem köteleztetnek például a bíróságok köteleységük gyors teljesítésére, kiknél a községi előljáróság által beküldött hagyatéki ügyek ezrenként hevernek.

Gabona-kivitelünk. Mint több lapban olvassuk: gabona-kivitelünk meglehetősen élénkséget nyert és a vidéki állomásokon sűrűn történnek a feladások közvetlenül a külföldre intézett árukban. A vasutársulatok ugyszolván az összes rendelkezésükre álló személyzetnek dolgot adnak, hogy a kivitel forgalom-igényeinek megfelelőhessenek. Az osztrák állampályán a forgalom oly elterjedést nyert, minővel már régóta nem birt. — Ujabbán a tiszavidéki vasuton is meglehetősen élénk lett a forgalom. A Duna-gőzhajó-társulat tarifa-leszéllítése által lényegesen elősegíté a Délnémetországba és Sveitzba való gabona-kivitel, Promontor, Buda — állomásokról Bécsbe például 100 kilónként 64 krral. Nevezetes mozaalom van e tekintetben, hogy Magyarországból közvetlen szállítási díjtétek állapittassanak meg Észak-Németországba és Németalföldre.

* A kassai lópor-gyár tepnap délután 2 óra tájban légberepült. A robbanás körülményei, a károk és valószínű áldozatokról még nincs tudomásunk.

Az adónak postán küldéséről a hivatalos lap a következőkre figyelmezteti a közönséget: A folyó évi XV. t. cz. 42. §. utolsó bekezdése értelmében a kir. adóhivatalok címére postán átolvasva feladott adóösszegekről kiállított szabályszerű postai vevény a feladott adóösszeg lefizetéséről ideiglenes nyugtául szolgál. Minthogy azonban a postahivatalok, a fennálló postai szabályok értelmében csakis 100 frtot meghaladó pénzüösszeget fogadhatnak el nyitott levélben és olvashatnak át. a közönség

A helyzet súlyos, önt és engemet
Egyformán terhel... ám ne vélye azt:
Hogy talán e vad játék megett,
Mely vért és velőt egyaránt fagyaszt,
Az én személyem áll, avagy lehet!...
Szabadságában hagyom önt s a lányt!...
Most nincs idő: hogy a rejtély kulcsát
Kezébe adjam... majd egykor talán
Nyomára jön mindennek, s hiszem: hogy
Jól fog vissza emlékezni rám!

„Ifju ember — felelt Túri vissza
Esdeklő hangon — oh ne hagyj, te el!
Hiszen hallád a szörnyű szavakat
A fenyegetést... mitől semmi csel
Vagy hatalom nem ment engemet,
Ha egyszer ő ellenemlé lett!
Jöjj velem! jöjj hagyjuk itt e fészket,
Hogyha már így rendel a végzet...
S ha számokra és számomra még
Boldogságot tartott fönn az ég,
Keressük azt együtt és meglátod:
Hogy azt vélem... nálam megtalálod!”

Ugy is lön... de ezt már nem irom én le.
A szobrot egész le nem leplezem.
A képzetnek is hagyok tért végre...
És fáradt tollam immár leteszem.
A meglepetést, mely Katalint érte
Képzelve más is — mint én képzelem...
S minél szebbnek gondolja e perczet,
Annál hibe, tisztább képet festett.

De van ki kérdi: Túri a deákkal
Mint váltak el Marczitól az estén?!
Hát ölelkezve, legjobb barátsággal!
Lévén akkor már a széna rendén.
Sőt elis kísérté harmadmagával;
Minden betyár magát lóra vetvén...
Ez volt a násznép!... és a „völgyény”?!
A két deákkal pusztult el szegény!

figyelmeztetik, hogy a kir. adóhivatalokhoz címzett kisebb adóösszegek csakis postautalvány alakjában adhatók föl.

A „Magyarország és Nagyvilág” 42 száma következő érdekes tartalommal jelent meg. Szöveg: † Jakab István. — Betyár idők. Költői beszély. (Boruth Elemér.) Folyt. — Deák Ferenczről. — Kis virágosa. Költ. (Gáspár Imre.) — Fiumei képek. — Baróti Szabó Dávid emlékezete. Forrásy Ferencz. — Tárczalevél. Videken. VIII. Zajzoni (Rab) Istvánról. (Porzó.) — Bosnyák ráják bucsuja. — Az elhagyott váci temető Budapesten. — Egy boldogtalan nő. Beszély. (Turgenyev Iván. — Külfélék. — Sakkfeladvány. Képejtvény. — Szerkesztői üzenetek. — Rajzok: † Jakab István. — Fiumei képek: A Torzato kapuja. A Fiumara. — Baróti Szabó Dávid. — Zajzoni (Rah) István. — Baróti Szabó Dávid siremléke Virten — Zajzoni (Rab) István siremléke Brassóban. — Az elhagyott váci temető Budapesten. — Bosnyák ráják bucsuja.

Csarnok.

A dal hatásáról.

III.

Kovács Jánostól.

Kelet a pálmák és büszke czedrusok hazája örökderős, forró egével; innen van, hogy csaknem összeroskadának az éghajlat virágai gazdag lombjaik és illatjuk terhe alatt; mint büszkélkednek a keleti dalnokok művei, a képzelet ragyogó színeivel. Emlitsem-e Hafiz Ghazeleit és a többiek tarka regéit, hogy azok felől fogalmat alkossunk? Nem, hisz elég azt mondanunk, hol ilyen művek teremtek, ott kell ösrézknek lenni a dal iránt, s lehetetlen; hogy a keleti nép is ne dalolt volna, vagy ne gyönyörködne a szép dalban.

Keleten nőtt törzsöke nemzeti fánknak is; vagy ha úgy tetszik, mondjuk ezt: a csöndes meóti tó prtján ringatták bölcséjét. Ide vágyik anynyi sorcsapás után is sokunknak lelke, a merengés édes bus óráiban; itt mondá ki ezt a kedves szót: édes gyermekem! az első magyar anya Emőse legelőször.

Csodás érzésnek kellett elfoglalni Kazinczy Gábornak, az aranytollu magyar író és megyénk jeles fiának szívét akkor, midőn nemzetünk léte fölött elmélkedve, a mily szépen, oly igazán ezeket mondja: „Mint a lomb, mit fájáról letép a fergeg, s utlan utakon kerget társatlanul; mint a sivatag karavánja, ki gyalogni látja maga körül a vész jósjelét; a rokonalanság egyedüliségében

* * *
Az esküvő után két-három hétre
Nagy temetéshez tolongott a nép...
Szekeren vitték a halottat — élve
Zöld Marczit volt az, — hát biz felköték.
A nép ujongott: „hálstennek végre!
Igy kellett volna ökemének rég!”
Örült mindenki: hogy ekép lakolt,
Egy megkönyvezé, s az — Katalin volt.
[Vége].

Szin-csere,

vagy

Hecczből,

— Humoros elbeszélés. —

Irta: Farkas Bertalan.

Hárman valának... Majd úgy kezdtem, mint Garay, vitéz Hári János a hallhatatlan hazug obsitos megénekülésénél. Pedig az utolsó betűig igaz, amit itt szeltében-hosszában el akarok beszélni. Hogy is ne volna igaz, mikor hát nyomtatva van! Ami nyomtatva van, az mind igaz, akár igaz, akár nem, — így állította fel ez axiomát annak idejében egy öreg kanczellista.

De már csak azért is igaz, ez az igaz történet, mert lányokról szól. A nők iránt pedig az ilyen magamforma humoreszk író tartozik kellő respektussal lenni, ha valaha feleségre is akar szert tenni. — (Ni, mire vágy!)

Három leánynyal ajándékozta meg a sors, vagy ha úgy tetszik, kedves élete párja; Fityfity Bonifác ur személyét. Valának pedig ezek alulról gradatim felfelé következők: a szöke Cziczelle, arany-sárga, gyűrűre szedett hajfürtökkel, szemében a pokol tüzével, ajakán a cukorrózsa zománczával, legfeljebb a huszadik tavasz tulipiros hajnalán; a barna Bibiána, sötétebb hajjal, mint a bibliai egyiptomi éjszaka, két szemében legalább is egy nefe-

hánatik fajúban e meglepő a magyar nők van; de mert ha vérnépeivel, be nemcsak a k műveltségük a rosz akara dalommal dígtett szellemé paknél ezer más nem mü bölcsonktól örömet és b

Igazolja szeretetünk, Halljuk csak byzanti író, tyolba öltöz nyét, mondja kon magaszt meit; mely da váltak, s mi némelyek gy iott korukná

Képzelt hogy a mag mikor már alatt hatalm Kelltet tehát azon időnél, biztos forrás ugyan kelth eredetét dal mintegy vécsit; midőn nek ostora, Pogány ősei legősibb és és több kró nem mutat pogány kor vigaszul és nép Mózes mint dicső alatt. Emlit történetünk azok napnál van; de ne lólvá végző István királ örlött egy, arra járt a egy olasz leánynak, s talók megál

lejtsekben pacserdő, se Ludmilla k huszonhét é napszúgárt, jusban) egy reád nézni, a szüies sz venség, csu összes tüzé még nem fe ha tündöklő arczoetskája

Cziczelle Bonifác ur Háron hozományy A szől Bibiánához ötven-ezres beszélte ezt úgy is volt Határo se, mint eg Hja! A báj akarták bo beérni.

Neki mélye, (m s módosan Ludmilla k káját, s egy lovag felé.

— M Neki hajtássá vál után követ is lehetett, életével öss — P kisasszony

hányatik fajunk a világesemények tengerén. Valóban e meglepő, s sokat mondó szavak elringathatják a magyart azon igazságnál fogva, mely benyomók van; de míg eszméltetnek, vigasztalnak is; mert ha vérrokonságunk nincs is Európa művelt népeivel, beírak közéjük nevünket nagy őseink, nemcsak a kardfakasztotta piros betűkkel, hanem műveltségük által is. Az a nép, bár mit mondjon a rossz akarat fakasztotta gyűlölség, mely oly iradalommal dicsekedhetik, minő a miénk; nem lehetett szellemére nézve sokkal alábbvaló a többi népkénel ezer év előtt sem. S hogy nem volt ha más nem mutatná, mutatnák dalaink, melyek ázsiai bölcsönktől napjainkig zengették és dalolják népünk örömet és buját.

Igazolja ezt nemcsak velünk született dal-szeretetünk, de annyi meg annyi történeti tény is. Halljuk csak, mit mond ide vonatkozólag Priscus, a bizanti író, tehát egy idegen Atilla udvaráról. Fátalban öltözött szűzek énekekkel emelék udvara fényét, mondja ő; dalmokai pedig önkészítette dalaikon magasztalják hadi erényeit, s dicsőítik győzelmeit; mely dalokat hallván Atilla vendégeit szem-füllé váltak, s mint ma is szokása itt-ott a magyarnak, némelyek gyönyörködtek azokban, mások pedig, hajtott koruknál fogva könyekre fakadtak.

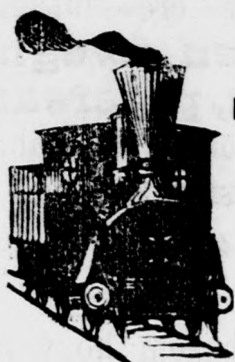
Képzhető-e, vagy józan észszel gondolható-e, hogy a magyar csak akkor kezdett dalolva mulatni, mikor már egy Atilla, a világ réme, Isten ostora alatt hatalmas nemzet volt? — Bizonyára nem! Kellott tehát már sokkal előbb kedvet lelnie a dalban, azon időnél, melyről az idegen szól, s hogy régibb biztos forrást nem igen említhetünk, az fájdalmat ugyan kelthet bennünk; de nem tagadhatja ősbib eredetét dalszeretetünknek Atilla koránál. Szirmay, mintegy védelmezőleg két sor régi verssel is erősít, midőn ezt jegyzi föl: „Magyarok királya, Istennek ostora, Nagy hirtelenséggel lőn halála, s tora.“ Pogány őseinknek szerelmi dalairól, mint a kedély legősibb és közvetlenebb nyilatkozatairól Anonimus és több krónikánk tesz említést. Ez természetesen nem mutat mást, mint azt, hogy nemzetünk fiai pogány korukban is daloltak, s a dalt kedvelték vigaszul és örömmük kifejezésül. Álmos, a magyar nép Mózese korában is zengett a dal épen úgy, mint dicső fia, a honszerző Árpád minden ivadéka alatt. Említsem-e a különféle mondákat, melyek történetünknek mind annyi emléklapjai? Nem, hisz azok napnál fényesben igazolják azt, miről itt szó van; de nem hallgatom el, hogy mint ma, ugy dalolva végzé a serény szolgáló munkáját már István királyunk alatt is. — Kézi malmot forgatva örlött egy leány, s e közben dalolt. Történt hogy arra járt a most már szentnek nevezett Gellért, egy olasz pappal; jó hangja lehetett a doigzó leánynak, s tán csinos is volt; s mi történik, a sétáló megállanak, hogy halljanak, s még tán inkább,

hogy lássanak, A dal oly kedvesen hangzott az ötlő magyar leány ajkairól, hogy nem győzi dicsérni az olasz annak édes folyamát. Kell-e több ennél, s mondjam-e, hogy hatott?

(Folytatása köv.)

Menetrend.

A magyar észak magyar-gácsorsági vasut keleti és vonalain.

SZERENCs—M.-SZIGET.

(Egyszermind Debreczen, Királyháza, Munkács, Nyiregyház, Ungvár felé.)

Szerencs (ebédlő) ind. 9 ó. 5 p. délelőtt 3 ó. 59 p. d. u.
 S.-a.-Ujhely (eb.) } érk. 11 ó. — délelőtt 5 ó. 44 p. d. u.
 M.-sziget érk. 9 ó. 19 p. este 5 ó. 26 p. reg.

M.-SZIGET—SZERENCs

(Debreczen, Királyháza, Munkács, Nyiregyháza, Ungvár felé.)

M.-sziget ind. 6 ó. 55 p. reg. 11 ó. 31 p. d. e.
 S.-a.-Ujhely (eb.) } érk. 5 óra — délután 8 óra 30 p. reggel.
 Szerencs (ebédlő) } ind. 5 óra 45 p. d. u. 9 óra 48 p. délel.
 Szerencs (ebédlő) érk. 5 óra 48 p. este 11 óra 2 p. d. e.

S.-A.-UJHELY—KASSA.

(Egysz. Homonna, Mező-Laborez felé.)

S.-a.-Ujhely ind. 6 óra 9 p. este 8 ó. 57 p. reg.
 L.-Mihályi (eb.) } érk. 6 óra 45 perc este 9 óra 33 p. d. e.
 Kassa érk. 9 ó. 44 p. este 12 ó. 13 p. d. u.

Neki „bátorkodott“ Zongedi Achill, egy füzfa lantos is, és Corioláni elszántsággal rontott az idealis Cziczelle czipő-orrocskája elé, ajkain a pharazis csak ugy hömpölygött kifelé, mint széllel bélelt cigány-fúvóból az élesztő levegő; minden hajszála rimánkodólag szegeződött az ég felé; kéjben uszó szemei hévvel tapadtak a brilliant broch-türe, mely a dobogó kebel hullámain csónakként regett.

Fidonc! mily szeleburdi, örvöngés pattant fel a kecces Cziczelle — egy éhenkórász poéta! A', beh nagyralát! . . .

A szappanos ur szappan buborékká változott. . .
 A fodrász ur sohajtásba ment át. . .
 A lantos leforrázva lantolt tova. . .
 Így aztán, persze, hogy nem akadt völegény.
 De hát ki és mi volt tulajdonképen Fityfirty Bonifác?

Vala ő urasága; bórkereskedő; s vala az ő mestersége: bórkereskedés. — Az az, hogy: mindez csak „vala“; mert ma már Bonifác ur nem más mint valósággal — „ur.“

Van egy három emeletes háza, a mely megér testvérek között is százezer forintot; van egy pár takarékpénztári részvénye, mely legkevesebb tizenöt husz ezer forintról szól; van a hálószobájában egy „Wertheim“-ja, mely soha sincs tiz-tizenötezer forint nélkül, — szóval ugy áll ő Bonifácsága, hogy Ludmillának ötven, Bibiának negyven, s Cziczellének harmincezer főres akármelyik pillanatban k i s z o r u l .

— Ah, mily nagyszerűen néz ki! Kedves Páspang ur, maga aranyozni való ember. Ah, ez a tunique. ezek a finom béüsseli csipkék, ez a bővösen susogó schlepp! Kedves Páspang ur, maga csókolni való ember.

A szép Cziczelle pávaként lebegett végig a salonokon, s gondör fejecskéjét keccesen szegé hátra, hogy a susogó uszályon végig legeltethesse örömtől villogó szemeit.

Páspang ur, a kidicsért szabó-művész, büsz-

KASSA—S.-A.-UJHELY.

(Homonna, M.-Laborez felé.)

Kassa [ebédlő] indul 5 óra 11 p. reggel 1 óra 31 p. d. u.
 L.-Mihály [eb.] } érk. 7 óra 40 p. reggel 4 óra 10 p. d. u.
 S.-a.-Ujhely } ind. 8 óra 20 p. reggel 4 óra 54 p. d. u.
 S.-a.-Ujhely } érk. 8 óra 56 p. reggel 5 óra 30 p. d. u.

Folyó év juniushó 1-től fogva a magyarországi vonalon Legenye-Mihályi és homonna közt a 7. és 8. számú helyivonat fog hetenként háromszor és pedig: héttön, szerdán és pénteken közlekedni

HOMONNA—LEGENYE-MIHÁLYI.

Homonna	elindulás	4 óra 18 perc reggel.
Órmező	„	4 „ 48 „ „
Nátafalva [Megállóhely]	„	4 „ 5 „ „
Nagymihály	„	5 „ 40 „ „
Bánóc	„	6 „ 10 „ „
T.-Terebes-Gálszécs	„	6 „ 48 „ „
Velejte [Megállóhely]	„	7 „ 34 „ „
Legenye-Mihályi	érkezés	7 „ 50 „ „
S.-a.-Ujhely	„	8 „ 56 „ „
Budapest	„	6 „ 50 „ este
Szigeth	„	9 „ 38 „ „
Kassa	„	12 „ 22 „ délután

LEGENYE-MIHÁLYI—HOMONNA.

Budapest	elindulás	7 „ 30 „ reggel.
Szigeth	„	7 „ 14 „ „
Kassa	„	1 „ 40 „ délután.
S.-a.-Ujhely	„	6 „ 20 „ este.
Legenye-Mihályi	„	7 „ 30 „ „
Velejte [Megállóhely]	„	7 „ 50 „ „
T.-Terebes-Gálszécs	„	8 „ 44 „ „
Bánóc	„	9 „ 22 „ „
Nagymihály	„	10 „ 4 „ „
Nátafalva [Megállóhely]	„	10 „ 28 „ „
Órmező	„	10 „ 52 „ „
Homonna	érkezés	11 „ 19 „ éjszak.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Borbély István

lejtsekben uszó három kaszás rét, ajakan egy pipacserdő, semmiesetre sem több 23 évesnél; végre Ludmilla kisasszony, Bonifác ur kedvence, ki huszonhét évvel ez előtt látta meg az első hajnali napugárt, (reggeli 4 órakor született, éppen májusban) egy szende ártatlanság, ki sohasem mert read nézni, egyik szemét mindig félrefordítá; ajakan a szüzies szemérem igéző örök mosolya, csupa elevenség, csupa lélek, keblében az európai vulkánok összes tüzével, mely óriás tűz, nem csoda, hogy még nem fért abban a parányi szivben, nem csoda, ha tündöklő koronaként oda vette magát gömbölyű arczocskája legtetéjére.

Cziczelle, Bibiána, Ludmilla; ezek valának Bonifác ur gyönyörűségei.

Három gyönyörűség, három gyönyörű nász-hozományyal.

A szőke Cziczelle uszályához harmincz, a barna Bibiánához negyven, s az iruló-piruló Ludmillához ötven-ezres banknóta vala varrva. Legalább így beszélte ezt, a házassító aggszűzek gárdája. — De ugy is volt az utolsó betűig.

Határozott pech! Még sem akadt férj, olyan se, mint egy peczérke gomba.

Hja! mindennek oka-foka van!

A bájos Cziczelle, Bibiána és Ludmilla nem akarták bolmi himpli-hampli völegény aspiránsokkal beérni.

Neki „bátorkodott“ Ringel Anze'm uri személye, (m ű v é s z e t é r e okleveles gyertyamártó) s módosan megkérte a szüz Ludmilla keztyüs kezét. Ludmilla kisasszony fityfirtyesen felhuzta orrocskáját, s egy lesújtó fityfirtyet vetett a vakmerő lovag felé.

— Mily szemtelenség! Á, egy szappanos!

Neki „bátorkodott“ Cziczakk Brutus, egy sohajtással való készülő fodrász, kinek keresztneve után következtetve, valamelyik őse római imperator is lehetett, s erős szándékra gerjedt a barna Bibiána életével összelánczolni az önmagáét.

— Piha! mily vakmerőség! fakadt ki Bibiána kisasszony — még merészel! Á' egy borbély! . . .

kén nézett utána, miközben azon is gondolkozhatott, hogy a c s ó k o l á s n á l körülbelöl czélszerűbb volna a m e g a r a n y o z á s .

A Bonifác atyus ajakan önelégedést mutató könnyü mosoly játszott. „Mily szeretetreméltó gyermeked kedély!“

Azután bemutatta magát Bibiána.

— Nos, hogy tetszik, kedves atyus?

— Felséges, gyermekem, felséges.

— No ugy-e? szóló Bibike, ajakát büszkén felbidgyesztve. Épp ilyen toilette-ben jelent meg Tutti-Frutti grófnő a báró Bonhányiné estélyén.

— Igaz, szent igaz — erősíté Páspang ur — tuskés szemődeit az ég felé rángatva. No igen, tökéletesen ez a kelme, tökéletesen ez az ékítés. Száz arany volt a „tisztelet-dij“-am; még pedig in natur! — tevé utána nyomatékkal.

Páspang ur valóban aranyozni való ember volt.

Et nunc venit caris sima persona! az atyuska bálványozott Ludmillája.

Kurta termetén azur-kék nehéz selyem ruha simult végig; a pazar diszítés hirdette, hogy ő reá költ legszívesebben Bonifác ur. — Haja gazdag brilliant-sórral volt átszorítva; gömbötyü karjain értékes arany-kapcsok tündököltek.

Hja hiába! így kell ennek lenni, lépést kell tartani a művelt világgal; csak így lehet az embernek magát a „hautfolles“-ba beilleszteni.

Bonifác ur már előre látta, hogy az ő három gyönyörűsége lesz a bál fénye és e fény legfényesebb fénye: az ő kedvencz Ludmillája. — Látta a nagy uri udvarlók tömjenező seregét; látta a fityeket, melyek a bájos Cziczelle Bibiána és Ludmilla orrocskájuk hegyéről lefognak pattogni, a figyelemre nem méltó ficsur-gavallérok felé.

Fityfirty ur mindezt jó eleve látva, gondolkozás nélkül nyitotta fel a „Wertheim“-ot, s némi „abziehung“, mellett kielégítette Páspang művészt.

Páspang ur meglegedetten távozott.

Mégis csak ur az „ur“! — bizony az még a pokolban is . . .

(Foly. köv.)

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém a t. cz. közönséget ezennel értesíteni: miszerint ujonnan berendezett **üveg, porcellan, tükör, lámpa és konyhaeszközök** kereskedésemet helyben fútcza Deutsch-féle házban megnyitottam.

Raktáromban mindennemű **porcellan és kőedény, éték, mosdó, kávé és thea terítékek, kávéházak és fogadók részére szükséges cikkek, sima és szegletű, metszett és metszetlen üvegüzeműek, aranykeretű tükrök, függöny-párkányok, pipereasztalok, arany léczek, Ditmár-féle függő, salonné, asztali és konyha-lámpák, china-**ezüst, alpacca, pákfong**, — evőeszközök, vsszfűző-edények, mozsarak, gyertyatartók, vasalók, gőzmosó-kazánok, facsaró-gépek gazdag választékban és jutányos árban kaphatók.**

Midőn végül a t. cz. közönségnek még tudomására hozom hogy mindeuennemű **üveges munkát** gyorsan és pontosan elkészítettetek.

Sátoralja-Ujhely, 1876. októberhóban,

kiváló tisztelettel

Szóllósy Sándor.

279. k. n. sz.
1876.

Árverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó a p. t. r. 438. §. értelmében ezennel köztudomásul hozza: hogy miután Lőw Jakab s.-a.-ujhelyi lakos felperesnek Arnstein Izsák lukai lakos alperes elleni 1000 frt s j i. végrehajtási ügyében alperestől lefoglalt a lukai 20-ik számú tjkönyvben felvett $\frac{1}{16}$ urb. telki külsőségre becsértékben 600 frt és a lukai 36. számú tjkönyvben felvett nemesi belsőségre becsértékben 400 frt. a s.-a.-ujhelyi kir. törvényvényészek mint telekkönyvi hatóságnak 657/876. t. k. számú végzsével elrendelt árverés az első f. 1876. év októberhó 9-ik napjára kitűzött határnapon vevők hiánya miatt eredménytelen maradt; annál fogva a f. év novemberhó 8-ik napjának d. e. 9 órájára Luka községe bíró házához kitűzött második árverési határnap megtartatni, s azon az árverés tárgyát képező vagyon az alólírtnál megtekinthető feltételek mellett a legtöbbet ígéro vevőnek becsáron alól is leütettni fog.

Mely árverésre a venni szándékozók azzal hivatnak meg: hogy minden árverelő által bánatpénzül a becsár 10 %-ja teendő le.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1876. októberhó 9.

Ujfalusi Endre,
bírósági végrehajtó.

Czigándi egyház

tagbirtoka (470 hold 1200 □ öles) bérlő lakváltoztatása következtében a jövő két évre 1877. január elsejétől 1879. január 1-éig általam bérbe adandó.

Bővebb értesítést ad:

Kozma Incze,
Leleszen.

N e h é z k ó r t

(Epilepsiát) levél utján gyógyít, szakma-orvos **Dr. Killisch,** Neustadt, Drezden (Szászország). **Több mint 8000 fényes gyógyeredmény.**

Árverési hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet mindazon zálogtárgyakat: ezüst és aranyüzeműeket, órákat és értékpapirokat melyek f. é. augusztushó 1-sőjéig ki nem váltattak vagy meg nem hosszabbítottak: f. é. novemberhó 26-án d. u. 2 órakor intézeti helyiségében a kir. jegyző közbejöttével nyilvános árverésen a legtöbbet ígéronek készpénz fizetése mellett el fogja adni.

Sátoralja, 1876 október. 31.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés. Minthogy újabb időben több vevő által a „Sós-borszesz“ minősége, jó és valódisága ellen panasz és azon kérdést intéztetett hozzám, hogy a „Sós-borszesz“ készítése rendszeremet tényleg eladtam-e, azaz ennek készítésével más valakit bíztam volna meg? Értelmelem szerint néhány **budapesti, szegedi, brassói és prágai** czég az általam már évek során át gyártott s jó sikerrel forgalomba hozott **gyógyerejű sós-borszeszt** (üvegminimium és nevem felhasználása s aláírásom hamisítása mellett) utánozza. Az illetők ezen valóban nemtelen eljárásuknak előjét veendő: **üvegim hűtésére** 1876. januárhó 1-től fogva **Brázay Kálmán nagykereskedő Budapesten** köriratu czímetem nyomtatnom be.

Élet-ital,

kitünő háziszser,

váltó- és moesárláz, bél- és gyomorgöres, epe-inger hányás, tengeri-betegség, vizeletszorulás, álmatlanság, stb. ellen.

Ára egy nagy üvegnek 65 kr., kisebb 50 kr.

Sós-borszesz,

mint háziszser.

Mr. William Lee utasítása szerint. — Gyors hatást eszközölt: Rheuma, csúz, szaggatás, fagyás-fog-, fej- és fül-fájdalmak, szemgyulladás, rákfekély, bennulások stb. stb. ellen; sőt fogtisztító szerül is igen ajánlható, menyuiben a fogak fényét elősegíti, — a foghúst erősíti és a száj tiszta szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után.

Használati utasítás magyar vagy német nyelven jelentékeny orvosi s egyéb elismerő bizonyítványokkal, valamint bizományosaim névsorával, minden üveghez mellékeltek.

Ára egy nagy üvegnek 80 kr., kisebb 40 kr.

Brázay Kálmán
Budapest,

gyári iroda és központi főraktár országut|24. sz.

Ha felsoroltak készítménye csak némileg is megfélelne a czélnak, nem volna szükségük arra, hogy azt idegen czég alá burkolva, nevetem oly módon használják mintha készítményük tőlem származna. Kijelentem tehát ismétellen, hogy a t. közönség csak azon **sós-borszeszt ismerje el tőlem származottnak**, — melyhez a használati utasításon **aláírásom szerepel**, s az üvegbe ragasztott czímlap nem „mint“ vagy „nach“ **Brázay** ellátva, mert a kérdéses sós-borszeszt részben vidéki kereskedők készítményem helyett hozták forgalomba.

Raktár: Sátoralja-Ujhelyben Pintér Ferencz ur gógyszertárában.

Brázay Kálmán